

Οι Όσιοι Κολλυβάδες αγάπιος και Πορφύριος Ασκητές Μέσα Βουνού της Θήρας

/ Γενικά Θέματα

Του αρχιμ. Νεκταρίου π' Ν. Πέττα, δ. Φ.

Οι ιδρυτές του απόκρημνου Ασκηταριού στα άκρα του Μέσα Βουνού, ανάμεσα από τους όρμους Περίσσιας και Καμαρίου Θήρας, είναι οι όσιοι κολλυβάδες Αγάπιος

και Πορφύριος.

Το 1822 έφτασε στην Σαντορίνη ο ρακένδυτος μοναχός από το Άγιο Όρος, όσιος Αγάπιος Μεταξάς, ο οποίος καταγόταν από

την Κωνσταντινούπολη. Κατέστη ευαγγελιστής του νησιού με το αγνό και άδολο κήρυγμά του. Αρχικά ασκήτευε σε ένα σπήλαιο στο Μονόλιθο. Το Ασκητήριο αμέσως μετετράπη σε πνευματική πηγή για τους διψώντες για αληθινό Λόγο και προσευχή. Στο μοναστήρι του Προφήτου Ηλία την εποχή αυτή εγκαταβίωνε ο ενάρετος ιερομόναχος Πορφύριος Μηνδρινός από τη Γωνιά της Θήρας, ο οποίος επιθυμούσε να ζήσει ερημικά. Ως μοναδικό τόπο ησυχίας στο νησί σκέφτηκε το απόμερο και απόκρημνο μέρος πέρα της Αρχαίας Θήρας. Το λογισμό του αυτό εμπιστεύτηκε στον καθηγούμενο της Μονής του, Γεράσιμο Μαυρομμάτη, ο οποίος όμως αρνήθηκε να φύγει από τη Μονή λόγω της λειψανδρίας, που τη μάστιζε.

Η φήμη του οσίου Αγαπίου είχε φτάσει και στη Μονή του Προφήτου Ηλιού. Ήρθε η στιγμή που ο Πορφύριος τον συνάντησε και εν τέλει τον ακολούθησε. Οι δύο τους αργότερα κατέφυγαν στην κολλυβάδικη Μονή Προφήτου Ηλιού Ύδρας, όπου ο Πορφύριος έγινε μύστης του κολλυβαδικού πνεύματος. Από εκεί με την ευχή του Καθηγουμένου της Μονής επιστρέφουν στη Θήρα στο Ασκηταριό του Μονόλιθου.

Οι πιστοί κατέκλυζαν το μέρος για να αναπαυθούν πνευματικά. Αργότερα μεταφέρονται στη Γωνιά και τελούν τις ακολουθίες τους στο Ναό της Μεταμορφώσεως. Την εποχή αυτή άρχισαν να κατασκευάζουν το άβατο και κρημνώδες - πάνω από τον ορμίσκο «Κιόνι» - Ασκητήριό τους στα άκρα του Μέσα Βουνού. Στη Γωνιά το Ασκητήριο το διαμόρφωσαν μοναστική παλαίστρα για γυναίκες. Το έτος του 1844 κοιμήθηκε ο όσιος Αγάπιος, ο οποίος αναπαύεται στο Ασκητήριο και ο λαός έδωσε εντολή στον αγιογράφο Μερκούριο Σιγάλα να κατασκευάσει δύο εικόνες του Οσίου. Τη μια την τοποθέτησαν στον τάφο του και την άλλη στο Ναό του Αγίου Νικολάου στην παραλία στό Καμάρι. Τρία χρόνια μετά την κοίμησή του τελέσθηκε η ανακομιδή του σκηνώματός του από τον αντιπρόσωπο της Μονής Προφήτου Ηλιού Ύδρας, γέροντα Κυπριανό Ντακουτρό, ο οποίος κατέφτασε στη Θήρα για αυτό το σκοπό. Μετέφερε τα λείψανα του Αγαπίου στη Μονή της μετανοίας του στην Ύδρα.

Μετά την κοίμηση του Αγαπίου δόθηκε εντολή στον Πορφύριο να εφημερεύει στον

ιστορικό Ναό του Τιμίου Σταυρού στην Περίσσα Θήρας. Το 1845 μετέβη στη Θήρα ο αρχιεπίσκοπος Κυκλάδων Δανιήλ, ο οποίος ήταν πολέμιος του αναγεννησιακού κολλυβαδικού κινήματος. Όταν πληροφορήθηκε για τον πνευματικό αγώνα των Κολλυβάδων και ιδιαίτερα ότι δεν προσκυνούσαν τις «νέες δυτικές θρησκευτικές αντιλήψεις» της ξενοκίνητης εξουσίας της βαυαροκρατίας, ζήτησε από τον ομολογητή Πορφύριο να αρνηθεί τον αγώνα του, αλλά εκείνος έμεινε ανυποχώρητος. Μετά από αυτή την άρνηση ο Δανιήλ υπέβαλε αναφορά στην αποδυναμωμένη και ελεγχόμενη από τα γρανάζια της κοσμικής εξουσίας, Ιερά Σύνοδο του Βασιλείου της Ελλάδος. Δικάστηκε ερήμην χωρίς απολογία και καταδικάστηκε σε εξορία στη Μονή Ευαγγελιστρίας της Σκιάθου, όπου και κοιμήθηκε στις 26 Μαρτίου 1852.

Και οι δύο κολλυβάδες Όσιοι, Αγάπιος και Πορφύριος, τιμώνται μαζί τοπικά στις 18 Αυγούστου.

Βιβλιογραφία:

ΑΝΔΡΕΟΥ Ν. ΝΟΜΙΚΟΥ, εφ. ΕΘΝΟΣ 15-8-1947

ΑΝΔΡΕΟΥ Ν. ΝΟΜΙΚΟΥ, Το Ασκηταριό και οι Κολυβάδες, στη Σαντορίνη (1971), έκδ. Μιχαήλ Αντ. Δανέζης, 173-174.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΡΙΤΣΗΣ, Ιερά Πατριαρχική και Σταυροπηγιακή Μονή Προφήτου Ηλιού Θήρας, έκδ. Θεσβίτης 2005, σ. 128-131.

Βλ. ακόμα στα Πρακτικά του Α΄ Πανελληνίου Επιστημονικού Συνέδριου εν Κλειτορία των Καλαβρύτων τη 26η και 27η Σεπτεμβρίου 2009 με θέμα: «Ο Όσιος Χριστοφόρος Παπουλάκος»), στην εισήγηση του Καθηγητού και Μεγάλου Υμνογράφου της των Αλεξανδρέων Εκκλησίας Χαραλάμπη Μπούσια μέ θέμα: «Κίνημα Κολλυβάδων-Κίνημα Παπουλάκου. Παράλληλα ρεύματα», έκδ. Ινστιτούτου «Χριστοφόρος Παπουλάκος, Αθήνα 2009, σ. 125.

Πηγή: synodoiporia.blogspot.gr